

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel

T: +32 2 553 01 81

F: + 32 2 553 50 76

sariv@iv.vlaanderen.be

<http://www.sariv.be>

Aan de heer Kris Peeters
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
11 september 2012

uw kenmerk
KP/RS/LDb

ons kenmerk
Advies 2012/26

bijlagen

vragen naar / e-mail
freddy.evans@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 01 11

datum
8 oktober 2012

Betreft: Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het zetelakkoord tussen België en de Benelux Unie

Mijnheer de minister,

Tijdens haar vergadering van 7 september 2012 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met het zetelakkoord tussen België en de Benelux Unie (hierna: "het zetelakkoord"). Zij gelastte u het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad") in te winnen. De Raad keurde onderhavig advies goed na schriftelijke procedure.

In 1958 richtten België, Nederland en Luxemburg samen de Benelux Economische Unie op, als vervolg op de in 1944 gesloten douaneovereenkomst.¹ De samenwerking tussen de drie landen was sinds de ondertekening van de douaneovereenkomst uitgegroeid tot een volwaardige economische samenwerking, wat vastgelegd werd in het "Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie" (hierna: "Beneluxverdrag").² Dit Verdrag trad in werking op 1 november 1960 en werd gesloten voor een periode van 50 jaar. Naar aanleiding van de afloop van het Beneluxverdrag (in 2010), ondertekenden de landen in 2008 het "Verdrag tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie" (hierna: "Herzieningsverdrag")³, waarmee de samenwerking voor onbepaalde tijd verlengd werd. Het samenwerkingsverband kreeg de nieuwe naam "Benelux Unie", aangezien de bevoegdheden van de Unie verder geëvolueerd waren en de samenwerking niet langer enkel op het economische aspect gericht was. Voor een uitgebreide omschrijving van de kerntaken en doelstellingen van de Benelux Unie verwijst de Raad naar zijn advies inzake het Herzieningsverdrag.⁴

¹ Douaneovereenkomst tussen België, Luxemburg en Nederland, ondertekend te Londen op 5 september 1944, B.S. 22 november 1947.

² Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, ondertekend te 's Gravenhage op 3 februari 1958, B.S. 27 oktober 1960.

³ Verdrag tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, met protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van de Benelux Unie en verklaring, B.S. 22 december 2011.

⁴ STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN (SARIV), *Het Herzieningsverdrag Benelux Unie*, Advies 2009/18, 15 juni 2009.

Het zetelakkoord omvat de voorrechten en immuniteiten die vereist zijn voor het functioneren van het Benelux Secretariaat-generaal en voor de goede uitvoering door het Benelux Secretariaat-generaal en zijn personeel van zijn opdracht. Het vormt een verdere uitvoering van het “Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van de Benelux”, dat samen met het Herzieningsverdrag werd ondertekend en er integrerend deel van uitmaakt. Dit Protocol regelt de voorrechten en immuniteiten van de Benelux Unie en haar personeel, op het ganse grondgebied van de Unie.

Het zetelakkoord is naar intern Belgisch recht een gemengd verdrag. Met name artikel 2, 3 en 8 zijn relevant wat de Vlaamse bevoegdheden betreft.

In zijn advies over het Herzieningsverdrag⁵ drukte de Raad de hoop uit dat een zetelakkoord een meer evenredige vertegenwoordiging van de drie lidstaten in het Secretariaat-generaal van de Benelux Unie zou kunnen bewerkstellingen en zo de rol van het Secretariaat-generaal als neutrale procesbeheerder versterken. Het internationaal statuut dat aan de ambtenaren verleend wordt door het zetelakkoord moet deze functie aantrekkelijker maken voor Nederlanders en Luxemburgers. Momenteel heeft de meerderheid van het personeel immers de Belgische nationaliteit. De nota aan de Vlaamse Regering bij het zetelakkoord vermeldt deze doelstelling expliciet, wat aangeeft dat het nodige belang gehecht wordt aan deze doelstelling.⁶

Daarnaast verwijst de Raad naar het “Protocol tot wijziging van de Overeenkomst van 14 januari 1964 ter uitvoering van artikel 37, lid 2, van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie” (hierna: “het Protocol”), ondertekend op 6 juni 2012.⁷ Het Protocol wijzigt de verdeling van de financiële bijdragen die de lidstaten moeten leveren aan de begroting van de Benelux Unie. Door deze wijziging moet België voortaan minder bijdragen aan de werking van de Benelux Unie. Dit kan mogelijk gezien worden als een compensatie voor het verlies aan belastinginkomsten dat het zetelakkoord voor België met zich meebrengt. De nieuwe verdeelsleutel vormt ook een betere weerspiegeling van de verhoudingen tussen de drie lidstaten op het vlak van aantal inwoners en economisch gewicht. Het Protocol is opgesteld tussen de staten van de Benelux en niet door alle partijen bij het Herzieningsverdrag. Dit impliceert dat de federale overheid blijkbaar alle financiële lasten voor de Benelux op zich neemt. Het zetelakkoord bepaalt in artikel 4 dat het niet retroactief werkt en niet van toepassing is op pensioenen of rentes uit het verleden. Op die wijze vertrekt de Benelux Unie met een duidelijk nieuw financieel kader zoals bepaald door het Protocol en dit zetelakkoord.

De impact van het zetelakkoord op de Vlaamse begroting is minimaal en beperkt zich tot de gevolgen van de vrijstelling van een paar gewestbelastingen voor zover er een territoriaal aanknopingspunt is met het Vlaams Gewest en de eventuele onrechtstreekse gevolgen van de vrijstelling van de Belgische inkomstenbelasting voor de personeelsleden van het Benelux Secretariaat-generaal.⁸

Ten slotte is de Raad ervan overtuigd dat de aanwezigheid van de zetel van het Benelux Secretariaat-generaal in Brussel heel wat voordelen biedt, m.n. voor de afstemming met diensten van de Europese Commissie, de gemakkelijke bereikbaarheid voor de Belgische federale en deelstatelijke ambtenaren en een goede locatie en bereikbaarheid voor de andere partners, waaronder de aangrenzende regio's die in het kader van de Benelux-Plus bij de werking van de Benelux worden betrokken.

⁵ SARIV, o.c., 13.

⁶ VLAAMSE REGERING, *Nota aan de Vlaamse Regering betreft principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie, ondertekend te Brussel op 3 februari 2012*, VR/2012/0709/DOC.0903, Brussel, 7 september 2012.

⁷ Protocol tot wijziging van de Overeenkomst van 14 januari 1964 ter uitvoering van artikel 37, lid 2, van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, *Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden* 2012 - 108.

⁸ VLAAMSE REGERING, o.c., bijlage 5.

Gezien het strategische belang van de aanwezigheid van internationale instellingen op ons grondgebied en de nood aan voldoende aantrekkelijke en internationaal competitieve voorwaarden in het algemeen en het belang dat de Raad hecht aan de Benelux in het bijzonder, gaat hij akkoord met het voorontwerp van instemmingsdecreet.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

(getekend)

(getekend)

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris